

Звіт подібності

Метадані

Назва організації

Communal Higher Educational Establishment of Kyiv Regional Council "Academy of Arts"

Заголовок

Курсова_робота_Стрига_Кирило

Автор

Науковий керівник / Експерт

Стрига КирилоКосенко Павло Борисович

підрозділ

Communal Higher Educational Establishment of Kyiv Regional Council "Academy of Arts"

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

0.00%

0.42%

КП 1

6361

Кількість слів

0.63%

0.71%

КЦ

50755

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв	↔	0
Інтервали	A→	0
Мікропробіли	␣	0
Білі знаки	␣	0
Парафрази (SmartMarks)	a	2

Джерела

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	Литвинко_курсова робота 12/23/2024 Communal Higher Educational Establishment of Kyiv Regional Council "Academy of Arts" (Communal Higher Educational Establishment of Kyiv Regional Council "Academy of Arts")	19 0.30 %
2	Литвинко_курсова робота 12/23/2024 Communal Higher Educational Establishment of Kyiv Regional Council "Academy of Arts" (Communal Higher Educational Establishment of Kyiv Regional Council "Academy of Arts")	8 0.13 %

з бази даних RefBooks (0.00 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
------------------	-----------	--

з домашньої бази даних (0.42 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	Литвинко_курсова робота 12/23/2024 Communal Higher Educational Establishment of Kyiv Regional Council "Academy of Arts" (Communal Higher Educational Establishment of Kyiv Regional Council "Academy of Arts")	27 (2) 0.42 %

з програми обміну базами даних (0.00 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
------------------	-----------	--

з Інтернету (0.00 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ДЖЕРЕЛО URL	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
------------------	-------------	--

Список прийнятих фрагментів

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗМІСТ	КІЛЬКІСТЬ ОДНАКОВИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
	Литвинко_курсова робота	27 (0.42%)
1	КУРСОВА РОБОТА з навчальної дисципліни «Історія виконавського мистецтва»	8 (0.13%)
2	Спеціальності 025 «Музичне мистецтво» литвинко ольги Науковий керівник: кандид...	19 (0.30%)

1

КУРСОВА РОБОТА
з навчальної дисципліни
«Історія виконавського мистецтва»

на тему: «Акордеонне мистецтво у контексті розвитку сучасної виконавської культури».

Студента 2 курсу , БІВ групи

1

Спеціальності 025 «Музичне мистецтво»

Стриги Кирила

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент Косенко П.Б. Київ - 2025

ЗМІСТ ВСТУП З РОЗДІЛ 1. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ АКОРДЕОННОГО МИСТЕЦТВА 6

1.1. Походження та еволюція акордеона	6
1.2. Розвиток виконавських шкіл у світі та в Україні	11
1.3.Визначні постаті в історії акордеонного виконавства	15
РОЗДІЛ 2. ВПЛИВ КУЛЬТУРНОГО КОНТЕКСТУ НА АКОРДЕОННЕ ВИКОНАВСТВО	18
2.1. Акордеон у популярній музиці: трансформації образу інструмента	18
2.2. Інтерпретація класичного репертуару на акордеоні в сучасному контексті	21
2.3.Сучасні виконавці, які популяризують акордеон в Україні	25
ВИСНОВКИ	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	29

ВСТУП

Акордеонне мистецтво у сучасному культурному просторі посідає особливе місце, адже поєднує в собі елементи народного музикування, академічної традиції та сучасних виконавських інновацій. Від часу появи акордеона у XIX столітті цей інструмент пройшов шлях від популярного побутового до універсального академічного засобу виразності, здатного передавати найтонші емоційні й художні стани. Саме тому вивчення акордеонного мистецтва в контексті розвитку сучасної виконавської культури є актуальним і важливим завданням сучасного музикознавства. Актуальність теми зумовлена потребою осмислення процесів, які відбуваються у сфері виконавського мистецтва в умовах глобалізації, технічного прогресу та зміни культурних парадигм. Акордеон у XXI столітті вже не є лише народним або концертним інструментом - він став символом крос-культурності, поєднання традицій і новаторства. Його застосування у класичній, джазовій, естрадній та електронній музиці демонструє багатогранність і невичерпність художнього потенціалу інструмента. Тому дослідження еволюції акордеонного мистецтва, його

виконавських тенденцій і ролі у формуванні сучасної музичної культури є надзвичайно важливим для розуміння ширших закономірностей розвитку мистецтва загалом.

Ступінь наукової розробленості проблеми свідчить про зростаючий інтерес музикознавців до акордеонного виконавства. У світовій науковій традиції питання становлення та розвитку акордеона досліджували такі вчені й музиканти, як Ф. Ліпс, М. Імханицький, Ю. Шишкін, В. Семьонов, П. Фрозіні, Ч. Монтальдо, які приділяли увагу як технічним аспектам гри, так і художньо-естетичним засадам виконавства. В українському музикознавстві ґрунтовні праці належать В. Зубицькому, І. Єрґієву, В. Самітову, О. Назаренку, Б. Мирончуку, які розглядали акордеонне мистецтво як важливу складову національної музичної культури. Окремі аспекти розвитку акордеонного репертуару та педагогічних методик представлені у роботах О. Мурзи, І. Сікори, С. Крутя та інших дослідників.

Бібліографічною основою даної роботи стали наукові праці українських і зарубіжних авторів, присвячені історії акордеона, розвитку виконавських шкіл, питанням педагогіки та інтерпретації музичних творів. Зокрема, використано праці Ф. Ліпса «Мистецтво гри на баяні та акордеоні», В. Зубицького «Сучасне баянно-акордеонне мистецтво», І. Єрґієва «Методика навчання гри на акордеоні», а також наукові статті з фахових видань України, Польщі та Німеччини, присвячені проблемам еволюції виконавської культури. Саме ці джерела стали теоретичною основою дослідження і дозволили розглянути акордеонне мистецтво як складну культурну систему, у якій поєднуються традиційні та модерністські тенденції.

Робота виконана в межах культурологічної та виконавсько-естетичної концепції, що ґрунтується на ідеї інтеграції музичного мистецтва у глобальний культурний процес. У рамках даної парадигми акордеон розглядається не лише як музичний інструмент, а як культурний феномен, що відображає взаємодію національного й світового, академічного та популярного, традиційного й інноваційного.

Проблематика дослідження полягає у визначенні закономірностей становлення та розвитку акордеонного мистецтва, його місця в системі сучасної виконавської культури, а також у виявленні чинників, що впливають на трансформацію образу акордеона в умовах сучасності.

Мета роботи полягає у комплексному аналізі історичних, культурних і виконавських аспектів розвитку акордеонного мистецтва, виявленні тенденцій його еволюції та ролі у формуванні сучасної музичної культури України та світу.

Відповідно до поставленої мети, у дослідженні вирішуються такі завдання: простежити історичний шлях становлення акордеона як інструмента; охарактеризувати розвиток виконавських шкіл у світі та в Україні; проаналізувати творчість визначних акордеоністів; розкрити вплив культурного контексту на виконавську практику; визначити роль сучасних українських виконавців у популяризації акордеона та окреслити перспективи подальшого розвитку цього мистецтва.

Об'єктом дослідження є акордеонне мистецтво як складова частина сучасної музичної культури.

Предметом дослідження виступають історичні, культурні та виконавські особливості розвитку акордеонного мистецтва в контексті еволюції сучасної виконавської культури.

У межах даної роботи висувається гіпотеза, згідно з якою розвиток акордеонного мистецтва безпосередньо залежить від культурно-історичних процесів, рівня професійної освіти та міжжанрової взаємодії в музиці. Зростання інтересу до акордеона у ХХІ столітті є результатом його здатності до художньої адаптації й інтеграції у різні форми сучасного музичного мистецтва.

Таким чином, дана курсова робота спрямована на теоретичне осмислення та узагальнення процесів становлення й трансформації акордеонного мистецтва, визначення його місця у структурі сучасної виконавської культури та окреслення перспектив подальшого розвитку української акордеонної школи у світовому культурному просторі.

РОЗДІЛ 1. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ АКОРДЕОННОГО МИСТЕЦТВА

1. Походження та еволюція акордеона

Акордеон - це один із найуніверсальніших музичних інструментів, який поєднав у собі технічну досконалість і глибину художнього вираження.

Його еволюція є невід'ємною частиною розвитку європейської музичної культури, що відображає поступове ускладнення виконавських форм, збагачення тембрової палітри та формування нових естетичних підходів до музичного мистецтва [3].

Витоки акордеона сягають початку ХІХ століття, коли в Європі активно розвивалися язичкові духові інструменти. Перший подібний прилад, так звану «Handäoline», створив у 1822 році німецький винахідник Фрідріх Бушман, використовуючи принцип вільних язичків для утворення звуку [8]. У 1829 році австрійський майстер Кирил Деміан запатентував інструмент під назвою «Akkordeon» - саме від нього походить сучасна назва акордеона [1]. Головною особливістю цього винаходу було те, що натисканням однієї клавіші можна було отримати цілий акорд, що й визначило його популярність серед народних музикантів [12].

У середині ХІХ століття акордеон поширюється по всій Європі, зокрема у Франції, Італії, Німеччині та Польщі. Кожна країна створює свої модифікації інструмента, які згодом набувають національних рис. Так, в Італії формується класична школа акордеонного виконавства, представлена майстрами Гвідо Деї та Паоло Сопрані, у Франції - вдосконалюються механізми інструмента, розширюється його діапазон і формується стиль «musette» [10]. Саме французькі виробники почали експериментувати з тембрами, що значно підвищило художню виразність акордеона [6].

У другій половині ХІХ століття акордеон поступово переходить із народного середовища у професійну сферу. З'являються перші музичні школи, де навчають грі на цьому інструменті, видаються підручники та методики. Значний внесок у популяризацію акордеона зробили європейські композитори, які почали створювати для нього спеціальні твори камерного характеру [5]. У цей період акордеон стає символом міського побуту, народних свят і танцювальної культури, що сприяло його інтеграції у ширший музичний контекст [18].

На початку ХХ століття акордеон зазнає подальших технічних удосконалень. В Італії вдосконалюється клавіатурний механізм, що дозволяє виконувати віртуозні пасажі та складні поліфонічні твори [9]. У Франції акордеон набуває статусу концертного інструмента, використовується у джазових оркестрах і камерних ансамблях. Такі виконавці, як Марсель Азола та Іветт Орі, зробили акордеон важливою складовою європейської естрадної культури [14].

Після Другої світової війни акордеон став невід'ємною частиною академічної музики. Його активно починають використовувати у симфонічних творах і камерних ансамблях. Італійська та французька школи заклали основи сучасної педагогіки гри на акордеоні, зокрема у працях Ф. Фіоллі, Дж. Меруссі, М. Гальяно [16]. В Україні розвиток акордеонного мистецтва відбувався паралельно, але на власних культурних засадах. Інструмент швидко здобув популярність як серед народних виконавців, так і в академічних колах, особливо завдяки діяльності українських педагогів та композиторів - В. Семененка, В. Дяченка, Ю. Щуровського, В. Власова [2; 21].

Українська школа акордеонного мистецтва сформувалася як синтез народної традиції та академічного стилю. Акордеон став не лише супровідним інструментом, але й солістом концертної сцени, здатним виражати найтонші емоційні відтінки. У творах українських композиторів

другої половини XX століття інструмент отримав філософсько-символічне звучання - від героїчного до лірико-драматичного [23].

Сучасний розвиток акордеонного мистецтва відбувається в умовах глобалізації музичної культури. З'являються електронні акордеони, що поєднують акустичні та цифрові технології, розширюючи спектр звукових можливостей [19]. Акордеон активно використовується в сучасних жанрах - джазі, ф'южн, world-music, експериментальній музиці [11]. В Україні нове покоління акордеоністів продовжує традиції національної школи, інтегруючи інструмент у сучасний культурний простір [27].

Дослідники зазначають, що акордеон нині є не просто інструментом, а багатовимірним феноменом культури, який об'єднує минуле й сучасність, традицію та інновацію [4; 20]. У працях Л. Кравця, І. Єфремова, О. Гончаренко, М. Давидова розглядаються тенденції розвитку українського акордеонного виконавства, питання репертуарної політики, інтерпретації сучасних творів та естетики звуку [24].

Отже, еволюція акордеона - це процес становлення інструмента як універсального засобу музичного самовираження, що поєднує в собі народну стихію, академічну традицію та сучасні технології. Акордеон сьогодні є не лише частиною національної музичної ідентичності, а й повноправним учасником глобального мистецького простору, здатним передавати дух часу через гармонію звуку і динаміку виконавської культури.

Подальший розвиток акордеона відбувався у тісному зв'язку з технологічним прогресом та соціокультурними змінами європейського суспільства кінця XIX - початку XX століття. У цей час розпочинається процес стандартизації акордеонів, що дозволило створювати інструменти з уніфікованими системами клавіатури - «піано» та «баянно» [7]. Це дало змогу композиторам розширити репертуар, а виконавцям - вийти за межі побутового музикування.

Акордеон поступово входить до складу різних ансамблів, оркестрів народних інструментів і стає невід'ємним елементом міського музичного середовища [9]. Наприкінці XIX століття його звучання можна було почути не лише на ярмарках і в кав'ярнях, а й у театрах та концертних залах Відня, Парижа, Варшави [13]. У цей період акордеон стає «демократичним» інструментом - доступним широким верствам населення, що символізувало певне музичне рівноправ'я [15].

В українських землях акордеон з'явився приблизно у другій половині XIX століття. Його швидко прийняли народні музиканти, адже інструмент був мобільним, гучним і міг супроводжувати танці, коломийки, жартівливі пісні. Уже на початку XX століття акордеон входить до складу сільських ансамблів на Волині, Поділлі, Галичині [2]. Дослідниця Н. Белкіна зазначає, що акордеон, разом із скрипкою та цимбалами, став важливим компонентом українського музичного побуту, поєднуючи народну традицію з новими європейськими тенденціями [17].

У 1920-1930-х роках в Україні розпочинається систематичне навчання гри на акордеоні. З'являються перші навчальні програми, адаптовані методики, що базувалися на працях європейських педагогів, зокрема італійської школи [5]. У цей час акордеон поступово входить у репертуар музичних училищ та оркестрів народних інструментів. Виконання класичних творів на акордеоні стало свідченням професіоналізації гри, а інструмент отримав статус концертного [22].

З другої половини XX століття акордеон переживає нову хвилю розвитку. Його починають активно використовувати у творчості сучасних композиторів, які експериментують із тембрами, регістрами та поліфонічними ефектами [4]. У цей період українські майстри вдосконалюють механіку інструмента: з'являються акордеони з готово-вибіркою системою, що поєднує функції баяна та класичного акордеона [26]. Саме це відкриває нові технічні й виразні можливості - акордеон стає рівноправним учасником камерного ансамблю, а подекуди й солістом симфонічної сцени [20].

У 1960-1980-х роках в Україні формується покоління професійних акордеоністів, які зробили неоціненний внесок у популяризацію інструмента. Серед них - Володимир Зубицький, Олександр Назаренко, Ігор Єрґієв, Борис Мирончук. Їхня виконавська та педагогічна діяльність сприяла створенню української акордеонної школи, що поєднала європейську технічну досконалість із національною виразністю [21; 23]. У цей період акордеон також отримує значне представлення в українській композиторській творчості - твори Ю. Щуровського, В. Власова, В. Семененка стали основою сучасного репертуару [25].

На зламі XX-XXI століть акордеон переживає процес «регенерації» у культурному просторі. Він знову виходить за межі академічного середовища, з'являючись у проєктах етюджазу, фольклорної реконструкції, електронної музики. Такі виконавці, як Річард Галіано, Януш Праснал, Міка Ваяно, демонструють універсальність інструмента у сучасній виконавській культурі [18]. В Україні також зростає інтерес до модерністських і авангардних напрямів у грі на акордеоні - молоде покоління музикантів експериментує з новими техніками звуковидобування, поєднанням акустичного та електронного звучання [11; 27].

Паралельно з виконавською практикою розвивається теоретичне осмислення акордеонного мистецтва. Українські музикознавці (Л. Кравець, О. Гончаренко, І. Єфремов, М. Давидов) досліджують питання стилістики, інтерпретації та еволюції тембрової системи акордеона [24]. Їхні праці формують основу сучасної наукової парадигми, у межах якої акордеон розглядається не лише як інструмент, а як культурно-комунікативний феномен, що відображає діалог традиції й інновації [28].

Таким чином, походження та еволюція акордеона є прикладом поступового переходу від простого механічного пристрою до складного, високохудожнього інструмента з унікальною виконавською системою. Його шлях - це історія постійного оновлення, розширення музичних можливостей і поглиблення естетичного змісту. Від перших народних мелодій до масштабних симфонічних композицій акордеон пройшов шлях інтеграції в усі сфери музичного мистецтва, ставши важливим складником сучасної виконавської культури.

2. Розвиток виконавських шкіл у світі та в Україні

Розвиток акордеонного мистецтва у XX столітті супроводжувався формуванням національних виконавських шкіл, кожна з яких мала власні художньо-естетичні принципи, педагогічні системи та стилістичні орієнтири. Акордеон, як інструмент універсальної природи, став своєрідним каталізатором професіоналізації музичного середовища, що охоплювало як народні, так і академічні традиції [3].

Першою осередковою школою, яка заклала основи професійного навчання гри на акордеоні, стала італійська школа. Її зародження пов'язане з діяльністю родини Сопрані - відомих виробників акордеонів у місті Кастельфідардо, які ще у XIX столітті створювали вдосконалені моделі інструментів і водночас розвивали педагогіку гри [10]. Італійська школа вирізнялася мелодійністю, співучістю звуку, гнучкою фразировкою та увагою до кантиленного звучання [15]. У XX столітті ці принципи продовжили музиканти Дж. Гальяно, М. Антонеллі та інші, які зробили акордеон органічним учасником камерного та симфонічного музикування [9].

Важливу роль у розвитку світового акордеонного виконавства відіграла французька школа, що сформувалася у 1920-1930-х роках. Її представники - Еміль Вуазен, Іветт Орі, Марсель Азола - розширили технічні межі інструмента, впровадили елементи джазу та імпровізації [6]. Для французької традиції характерна легкість звуковидобування, виразна артикуляція та орієнтація на колористичну палітру звучання. Саме завдяки цій школі акордеон увійшов до естрадної культури, набувши статусу «інструмента емоцій» [13].

Паралельно розвивалася німецька школа, що базувалася на строгій дисципліні виконавської техніки, поліфонічному мисленні та камерному підході до звуку [4]. У Німеччині акордеон з середини XX століття починає викладатися у консерваторіях, зокрема в Троссінгені та Берліні, де

створюються наукові центри дослідження акордеонного мистецтва [14]. Виконавці цього напрямку прагнули до точності інтонації, чистоти тембру й глибокого аналітичного осмислення тексту.

Особливе значення мала скандинавська школа, яка зробила вагомий внесок у джазове та фольклорне акордеонне мистецтво. У Фінляндії та Норвегії акордеон став частиною національної ідентичності: він звучав як у народній музиці, так і у сучасних композиціях. Тут розвивався напрям «акустичного експерименту», який поєднував традиційні ладові системи зі складною ритмікою [11; 17].

Вагомий внесок у становлення акордеонного виконавства зробила польська школа, де поєднано академічну строгість із народною експресією. Польські музиканти, зокрема Януш Праснал, Юліуш Сівач, сприяли розвитку камерного репертуару та впровадженню акордеона у сучасну симфонічну музику [7]. Польща також стала майданчиком міжнародних конкурсів, які дали поштовх до обміну виконавськими традиціями між країнами Європи [19].

В Україні становлення виконавської школи відбувалося дещо пізніше, однак вирізнялося високим рівнем інтеграції народної і професійної традицій. Перші кроки зробили педагоги Київської, Харківської та Львівської музичних академій, які на початку 1950-х років започаткували системне навчання гри на акордеоні [1]. Вагомий внесок у цей процес зробили українські музиканти Володимир Зубицький, Олександр Назаренко, Ігор Єргієв, Борис Мирончук, котрі поєднали вітчизняний фольклор із сучасними європейськими техніками гри [20; 25].

Українська школа сформувалася на принципах виразності, емоційності, розмаїття динамічних відтінків і чіткої ритмічної структури [18]. Її відмінністю стала орієнтація на художній зміст музики, а не лише на технічну майстерність. Так, у творчості українських акордеоністів можна простежити синтез академізму з народною образністю, що надає музиці особливої національної самобутності [22].

Варто зазначити, що в Україні акордеон набув і педагогічного значення - він став інструментом формування музичного мислення в дітей. Музичні школи, факультети народних інструментів та фестивалі сприяли розширенню виконавської бази. Водночас українські композитори активно створюють твори для акордеона - серед них Ю. Щуровський, В. Власов, В. Семененко, І. Кравцов [8; 16].

Сьогодні українська акордеонна школа має міжнародне визнання. Її представники здобувають перемоги на конкурсах у Кастельфідардо, Парижі, Клінгенталі, Празі [12; 23]. Сучасні виконавці - Роман Лопух, Олександр Мурза, Олена Мацелюх - репрезентують Україну як країну, де акордеон поєднує автентичність, академічність і модерність [26].

У новітній період розвиток виконавських шкіл відбувається у контексті міжкультурної взаємодії. Відбувається обмін педагогічним досвідом, спільні майстер-класи та фестивалі, що сприяють синтезу стилів і технік. Завдяки цифровим технологіям акордеоністи з різних країн можуть співпрацювати дистанційно, створюючи нові художні форми - від віртуальних ансамблів до інтерактивних виступів [27].

Отже, розвиток виконавських шкіл світу і України демонструє складний, але закономірний шлях еволюції акордеонного мистецтва. Від ремісничої традиції та народного музикування - до академічного рівня та експериментальної творчості. Українська школа займає особливе місце в цьому процесі, адже вона стала прикладом гармонійного поєднання національної ідентичності з європейськими художніми тенденціями. Розвиток виконавських шкіл акордеонного мистецтва у світі та в Україні є складним і багатограним процесом, який охоплює різні історичні етапи становлення, педагогічні підходи, культурні впливи та особистісні досягнення видатних музикантів. Формування професійних шкіл гри на акордеоні відбулося внаслідок еволюції самого інструмента - від народного музичного засобу до повноцінного академічного інструмента, здатного передавати найскладніші художні образи [3; 8; 15].

Перші осередки професійного навчання гри на акордеоні виникли в Європі на початку XX століття. Провідну роль у цьому процесі відіграли музичні школи Італії, Німеччини та Франції, де акордеон розглядався не лише як інструмент народної музики, а як інструмент з високим художнім потенціалом. Італійська школа відзначалася виразністю фразування, увагою до тембрової палітри та гнучкістю звуковедення, що було зумовлено традиціями оперного мистецтва та мелодійної культури Італії [6; 19]. Німецька ж школа сформувалася на основі глибокого технічного аналізу гри та орієнтації на поліфонічну музику, зокрема твори Й. С. Баха, що сприяло розвитку високої виконавської майстерності та інтелектуальної глибини інтерпретацій [11; 20].

Французька школа акордеонного виконавства відзначалася вишуканістю звукової культури, увагою до нюансування та стилістичної точності. Вона зробила великий внесок у популяризацію акордеона в академічному середовищі, зокрема через діяльність таких педагогів, як Марсель Аззола та Рішар Гальяно, які поєднували традиційні та джазові стилі виконання [9; 16]. Саме французькі музиканти зуміли вивести акордеон за межі побутового інструмента, утвердивши його як повноправного учасника камерних ансамблів і сольних виступів на концертних сценах світу. У Східній Європі акордеонне мистецтво набуло особливої популярності завдяки своїй доступності, виразності та здатності відтворювати як народні, так і академічні твори. Польська школа зробила вагомий внесок у розвиток педагогічних методик, зокрема через діяльність таких виконавців і педагогів, як Влодзімеж Леонард та Юзеф Серафін [14; 23]. У Литві та Чехії акордеон активно впроваджувався у музичну освіту з 1950-х років, що стало основою для формування власних традицій гри, орієнтованих на академічний репертуар [5; 12].

В Україні становлення професійної школи акордеонного мистецтва розпочалося у другій половині XX століття, коли акордеон було офіційно введено до навчальних програм музичних училищ і консерваторій. Значний внесок у розвиток української виконавської школи зробили такі митці, як Володимир Рунчак, Олександр Назаренко, Ігор Саєнко, Андрій Білошицький та Петро Чухрай, які не лише розширили репертуар інструмента, а й започаткували нові педагогічні традиції [1; 7; 18].

Українська школа характеризується поєднанням народно-пісенних інтонацій, багатства звукової палітри та академічної строгості виконання. Саме завдяки цьому вона посіла гідне місце у світовій системі акордеонної освіти. Сучасні українські виконавці активно співпрацюють із зарубіжними музикантами, беруть участь у міжнародних конкурсах, що сприяє інтеграції українського акордеонного мистецтва у європейський культурний простір [4; 10; 22].

Варто зазначити, що розвиток сучасних шкіл гри на акордеоні в Україні пов'язаний не лише з удосконаленням технічної майстерності виконавців, а й із пошуками нових художніх форм. З'являються нові твори сучасних українських композиторів, які експериментують із тембровими можливостями інструмента, електронними елементами та нетрадиційними техніками гри [2; 24; 27]. Це свідчить про поступову трансформацію української акордеонної школи від традиційного народного до інноваційного академічного напрямку.

Таким чином, розвиток виконавських шкіл у світі та в Україні демонструє тенденцію до збагачення технічних і художніх можливостей акордеона, його інтеграції в сучасну музичну культуру та розширення ролі інструмента як засобу художнього самовираження. Українська школа, спираючись на багаті народні традиції, зуміла сформувати власний стиль, який органічно поєднує національну ідентичність із європейськими академічними стандартами.

1.3. Визначні постаті в історії акордеонного виконавства

Історія акордеонного виконавства нерозривно пов'язана з діяльністю видатних постатей, які не лише сприяли популяризації інструмента, але й визначили напрям його подальшого розвитку у світовій та українській музичній культурі. Саме завдяки таланту, новаторству й педагогічній праці

окремих музикантів акордеон зміг подолати шлях від народного до академічного інструмента, ставши невід'ємною частиною сучасного музичного мистецтва [1; 14; 23].

Одним із найвідоміших є італійський виконавець і композитор П'єтро Фроссіні, який став символом професіоналізму у грі на акордеоні. Його віртуозні обробки народних мотивів та класичних тем заклали основи сольного концертного виконання, перетворивши акордеон на повноцінний сценічний інструмент [2; 9]. Не менш вагомий внесок зробив Гвідо Деїро, який на початку XX століття виступав у Сполучених Штатах, поєднуючи класичну та популярну музику. Він став одним із перших артистів, які представили акордеон на великих концертних сценах і зробили його відомим широкому загалу [5; 20].

У Франції видатним представником акордеонного мистецтва став Марсель Аззола, чия творчість поєднала академічні традиції з джазовими імпровізаціями. Його знамените виконання разом із Едіт Піаф зробило акордеон символом французької музичної культури. Аззола розробив власну систему вправ і методику розвитку техніки, яка вплинула на підготовку цілих поколінь акордеоністів [3; 11]. Його учень Рішар Гальяно продовжив традиції французької школи, створивши унікальний стиль New Musette, у якому акордеон звучить як джазовий і камерний інструмент водночас. Гальяно активно співпрацював із такими музикантами, як Чарлі Гейден та Астор П'яццолла, тим самим довівши універсальність акордеона [4; 15].

Особливу роль у становленні акордеонного мистецтва відіграв аргентинський композитор Астор П'яццолла, який, хоч і грав на бандонеоні, відкрив нові горизонти для всіх вільних язичкових інструментів. Його стиль *puevo tango* вплинув на акордеоністів усього світу, які почали експериментувати з поєднанням класики, джазу та народних мотивів [8; 17]. П'яццолла показав, що акордеон може бути не лише акомпануючим, а й солюючим інструментом, здатним передавати глибокі емоційні змісти.

У Східній Європі важливий внесок у розвиток академічного акордеонного виконавства зробив Фрідріх Ліпс - німецький музикант, чия педагогічна діяльність сприяла формуванню високого професійного рівня гри на акордеоні в європейських консерваторіях [10; 18]. Його трактування акордеона як інструмента, рівного фортепіано чи органу, сприяло розширенню репертуару та створенню великої кількості творів сучасних композиторів.

В Україні акордеонне мистецтво розвивалося завдяки видатним педагогам і виконавцям, серед яких Володимир Рунчак, Ігор Саєнко, Андрій Білошицький, Петро Чухрай, Олександр Назаренко. Вони заклали основи української академічної школи гри на акордеоні, створивши власні методики та навчальні програми [6; 13; 21]. Завдяки їхній діяльності акордеон став обов'язковим інструментом у музичних закладах України, а його репертуар поповнився творами сучасних українських композиторів.

Сучасні українські акордеоністи, такі як Віктор Власов, Богдан Дашак, Володимир Мурза, продовжують розвивати традиції своїх попередників, поєднуючи академічне мистецтво з експериментальними напрямками - електроакустикою, імпровізацією, сучасною камерною музикою [7; 12; 25].

Вони беруть участь у міжнародних конкурсах, фестивалях, активно популяризуючи українське акордеонне виконавство у світі.

У межах світового музичного простору важливою фігурою залишається також Юрі Шишкін - виконавець, відомий своєю феноменальною технікою та віртуозністю. Його інтерпретації творів Баха, Паганіні, Ліста на акордеоні продемонстрували, що цей інструмент здатний відтворювати складні поліфонічні фактури та симфонічну масштабність [9; 16; 24].

Отже, розвиток акордеонного виконавства визначався не лише технічним удосконаленням інструмента, а й творчістю особистостей, які своїми пошуками, концертною діяльністю та педагогічною спадщиною розширили його можливості. Визначні постаті акордеонного мистецтва стали своєрідними провідниками між традицією та сучасністю, завдяки яким акордеон утвердився як інструмент універсального вираження в межах сучасної виконавської культури.

РОЗДІЛ 2. ВПЛИВ КУЛЬТУРНОГО КОНТЕКСТУ НА АКОРДЕОННЕ ВИКОНАВСТВО

2.1. Акордеон у популярній музиці: трансформації образу інструмента

Акордеон завжди мав особливе місце в музичній культурі як інструмент, що поєднує мелодійність, гнучкість і ритмічну виразність. Його універсальність дозволяє використовувати у різних жанрах - від народної музики до академічного та популярного виконання. Проте XX століття стало періодом трансформації образу акордеона, коли інструмент почав виходити за межі фольклорного контексту та активно інтегруватися у популярну музику [3; 11].

Спершу акордеон асоціювався з народними танцями, ярмарковими мелодіями та побутовою музикою, де він виконував роль супровідного інструмента. Народні мотиви, що виконувалися на акордеоні, відзначалися ритмічною простотою, мелодійною ясністю та легкою для сприйняття структурою [1; 7]. Водночас у великих містах інструмент почав набувати популярності на естраді, у кафе, театрах та бродвейських шоу, де акордеон став символом легкості, романтики та емоційності [5; 16].

У середині XX століття акордеон активно інтегрується у європейську популярну музику. Французька школа, зокрема в жанрі *musette*, трансформувала образ інструмента у символ міського шарму та ностальгії. Виконавці, як Марсель Аззола та Рішар Гальяно, популяризували акордеон у джазових аранжуваннях, поєднуючи традиційне звучання з імпровізаційними техніками [4; 15]. Завдяки цим трансформаціям акордеон перестав бути виключно «народним» інструментом і став сприйматися як сучасний, стильний музичний засіб.

Водночас у США та Латинській Америці акордеон набув нового характеру завдяки його використанню у популярних жанрах, таких як кантрі, техано, танго та поп-музика. Аргентинський бандонеон Астора П'яццолли втілював новаторські підходи до мелодико-ритмічної організації, що стимулювало виникнення нових стилів виконання для акордеона [8; 17]. У Латинській Америці акордеон став основним інструментом народних танцювальних ансамблів, а пізніше - невід'ємною складовою популярних естрадних колективів.

В Україні акордеон також пережив процес трансформації образу. Спершу інструмент був частиною народного ансамблю, але з другої половини XX століття його почали використовувати у естрадній, джазовій та рок-музиці [2; 12]. Виконавці експериментували з електричними акордеонами, комбінуючи акустичне та електронне звучання, що дозволило інтегрувати інструмент у сучасні поп- та рок-композиції. Такі музиканти, як Олександр Мурза та Роман Лопух, показали, що акордеон здатний передавати широкий спектр емоцій - від інтимної лірики до динамічного драйву [6; 22].

Трансформація образу інструмента проявляється не лише в жанровій різноманітності, а й у нових підходах до його сценічної ролі. Акордеон перестав бути лише акомпанементом, він стає сольним інструментом, у якому реалізуються експериментальні техніки, включаючи використання перкусійних ефектів, подвійного звуковидобування, підключення електроніки [9; 25]. Сучасна популярна музика демонструє, що акордеон здатний органічно поєднувати традицію й інновацію, зберігаючи при цьому власну ідентичність [13; 27].

Таким чином, трансформація образу акордеона у популярній музиці відбувалася у кілька етапів: від народного, побутового інструмента - до естрадного, джазового та академічно-популярного інструмента, який здатен виконувати сольні партії, інтегруватися у різні музичні стилі та бути

символом культурної модерності.

Окрім жанрової еволюції, образ акордеона у популярній музиці зазнав значних змін під впливом культурних і соціальних чинників. У Європі та Латинській Америці інструмент став символом певного стилю життя: романтики, міського шарму та ностальгії, а в деяких регіонах - відображенням національної ідентичності [3; 11; 19]. У Франції акордеон асоціюється із паризькими кафе та вуличними виступами, тоді як у Південній Америці він інтегрувався у ритми танго та форро, надаючи їм нових фарб і динаміки [8; 17].

У другій половині XX століття акордеон активно включався у джазові експерименти. Виконавці, такі як Рішар Гальяно, поєднували традиційне звучання інструмента з імпровізаційними практиками, створюючи унікальні музичні образи. Цей процес демонструє, що акордеон може виконувати роль сольного, емоційно насиченого інструмента, здатного передавати складні гармонійні та ритмічні структури [4; 15; 21]. Значний вплив на трансформацію образу акордеона мала електронна музика та технології звукозапису. Поява електроакордеонів та MIDI-сумісних інструментів відкрила нові можливості для аранжувань у поп- та рок-композиціях. Це дозволило створювати експериментальні проєкти, де акордеон виступає не тільки як сольний інструмент, а й як частина синтетичного звучання, що поєднує акустичні та цифрові елементи [6; 25; 27].

У сучасній українській музиці акордеон також пройшов шлях від фольклорного супроводу до активного включення в популярні жанри. Музиканти експериментують із різними стилями - джазом, поп-роком, електронною музикою - що сприяє формуванню нових музичних образів. Наприклад, на фестивалях сучасної музики в Україні акордеон часто використовується для створення сольних виступів та мультимедійних проєктів, що підтверджує його універсальність і здатність адаптуватися до сучасних виконавських практик [2; 12; 22].

Трансформація образу інструмента також проявляється у сценографії та презентації виконавців. Акордеон перестав асоціюватися лише з домашньою або вуличною музикою і став символом сценічного вишуканого виконання. Це сприяє збільшенню його популярності серед молоді та нових слухацьких аудиторій, а також стимулює композиторів створювати спеціальні твори для сучасних виконавців [9; 13; 28].

Таким чином, сучасна популярна музика демонструє багатоаспектний розвиток акордеона: від народного інструмента до символу культурної модерності, здатного реалізовуватися в різних жанрах, виражати широкий спектр емоцій і адаптуватися до інноваційних технологій. Акордеон стає не лише музичним, а й культурним феноменом, що поєднує традицію з сучасністю.

2.2. Інтерпретація класичного репертуару на акордеоні в сучасному контексті

Акордеон, який історично асоціювався з народною та естрадною музикою, у сучасному виконавському мистецтві все частіше використовують для виконання класичних творів. Ця тенденція свідчить про поступову інтерпретаційну трансформацію інструмента та пошук нових можливостей для виразності і технічного розкриття музичного матеріалу [3; 8; 15].

Одним із ключових аспектів адаптації класичного репертуару є пошук нових виконавських підходів. Виконавці працюють над тим, щоб передати на акордеоні палітру тембрових відтінків, характерну для фортепіано, струнних чи духових інструментів. Для цього використовуються різні технічні прийоми: контрапунктичне ведення голосів, акцентуація мелодичних ліній, динамічна диференціація та артикуляційні варіації [1; 12; 20]. Такий підхід дозволяє виконувати як сольні, так і ансамблеві твори класиків, зберігаючи музичну логіку та емоційне забарвлення оригіналу. Особливо цікавим є адаптація творів Й. С. Баха, В.-А. Моцарта, Ф. Шопена. Наприклад, виконання прелюдій та фуг Баха на акордеоні вимагає від виконавця високого рівня техніки і точності, оскільки необхідно забезпечити чіткість поліфонічного тексту та взаємодію голосів [5; 18]. У творах Моцарта увага зосереджується на кантиленній мелодійності та витонченій гармонійній структурі, тоді як інтерпретація фортепіанних творів Шопена на акордеоні потребує передачі нюансів фразування, легато та педальної палітри [7; 22].

Сучасні виконавці активно експериментують із розширеними техніками гри, що дозволяє відтворювати на акордеоні ефекти, раніше доступні лише піаністам або струнним інструментам. Використовуються такі прийоми, як подвійне звуковидобування, арпеджіо з відтягуванням, ритмічні імпровізації та навіть перкусійні удари по корпусу інструмента [9; 25]. Це дозволяє створювати більш насичене, драматичне звучання та адаптувати класичний матеріал до сучасної аудиторії.

Важливу роль у розвитку класичного репертуару на акордеоні відіграють сучасні українські виконавці, такі як Олександр Мурза, Роман Лопух та Віктор Власов. Вони популяризують академічні твори через сольні концерти та участь у фестивалях, об'єднуючи традиції української та європейської виконавських шкіл [2; 16; 26]. У їхніх програмах можна зустріти адаптації класичних творів для ансамблю з фортепіано, струнних або духових інструментів, що демонструє універсальність акордеона і його здатність до інтеграції у різні музичні контексти.

Також важливим є поєднання класики та сучасної музики, що дозволяє акустичному акордеону виконувати як традиційні, так і експериментальні твори. Це створює умови для розвитку нових художніх форм: сольних концертів із сучасною аранжировкою, мультимедійних проєктів, де класичні твори переплітаються з електронними ефектами або імпровізацією [6; 14; 28].

Таким чином, інтерпретація класичного репертуару на акордеоні у сучасному контексті демонструє, що інструмент здатен не лише відтворювати академічні твори, а й надавати їм нового звучання, відкривати художні перспективи та інтегрувати класичну традицію у сучасну виконавську культуру. Синтез технічних можливостей, інтерпретаційних інновацій та культурного контексту дозволяє акордеону посідати важливе місце серед сучасних концертних інструментів.

Сучасна інтерпретація класичного репертуару на акордеоні також передбачає пошук оптимальних педагогічних методів підготовки виконавця.

Багато музикантів і педагогів розробляють спеціальні вправи, спрямовані на розвиток чіткої артикуляції, рівноваги між руками, гнучкості правої руки для мелодійних ліній та лівої руки для акомпанементу. Це дозволяє відтворювати складні поліфонічні структури, характерні для Баха, або філігранну динаміку Шопена, надаючи твору природного звучання, наближеного до оригіналу [1; 12; 20].

Важливою складовою сучасного підходу є стилістична адаптація творів, коли виконавець не лише передає нотний текст, а й враховує емоційний та історичний контекст композиції. Так, виконання сонат Моцарта або прелюдій Баха на акордеоні вимагає особливої уваги до нюансів фразування, динаміки та темпоритмічної точності. Виконавець повинен відтворювати природну «дихальну» логіку музики, враховувати акустику інструмента та сценічну подачу [5; 18; 21].

Окрему увагу приділяють творчому підходу до аранжування. Акордеоністи самостійно адаптують твори, створюючи нові інтерпретації, які враховують специфіку інструмента. Наприклад, арпеджіо, подвійне звуковидобування, імітація струнних партій - це ті технічні прийоми, що дозволяють максимально відтворити багатоголосність та гармонічну насиченість оригіналу [9; 25].

Сучасні виконавці також активно інтегрують електронні та мультимедійні елементи у класичні програми. Використання ефектів реверберації, електронного підсилення звуку та синхронізації із відеорядом дозволяє створювати нові художні образи і робить класичну музику більш доступною та цікавою для сучасної аудиторії [6; 14; 28].

Крім того, значною мірою інтерпретація класики на акордеоні стимулює розвиток нових композиторських практик. Сучасні автори створюють твори спеціально для акордеона, враховуючи його темброві можливості та технічні особливості. Це, у свою чергу, стимулює розвиток

виконавської майстерності та пошук нових художніх засобів вираження, розширюючи межі традиційної академічної музики [4; 13; 21].

Таким чином, інтерпретація класичного репертуару на акордеоні сьогодні - це не лише виконання нотного тексту, а комплексний процес, що включає педагогічну підготовку, технічну вдосконаленість, стилістичну адаптацію, творчий підхід до аранжування та інтеграцію сучасних технологій. Це дозволяє акордеону посідати гідне місце серед академічних інструментів та підтверджує його здатність до виконання високохудожніх творів у сучасній виконавській культурі.

Особливо цікавим є процес адаптації конкретних класичних творів для акордеона, що демонструє його універсальність і здатність передавати різні музичні стилі. Наприклад, твори Йоганна Себастьяна Баха, включаючи Прелюдії та фуги з Добре темперованого клавіру, часто виконуються на сольному акордеоні. Виконавці прагнуть передати поліфонічну структуру, використовуючи подвійне звуковидобування та розширені артикуляційні прийоми, що дозволяє зберегти взаємозв'язок голосів і характер контрапункту [1; 5; 18].

Сонати Вольфганга Амадея Моцарта на акордеоні виконуються з особливою увагою до легато та витонченої динаміки, що передає граціозність мелодійної лінії. Виконавці часто адаптують оркестрові партії для акомпанементу лівою рукою, зберігаючи гармонічну повноту твору [7; 12]. Щодо Фредеріка Шопена, його Ноктюрни, Прелюдії та Етюди на акордеоні виконуються з акцентом на фразування та нюансування динаміки, що дозволяє передати лірику та емоційну глибину оригіналу. Для цього застосовуються прийоми, які імітують педальні ефекти фортепіано, а також особливе відчуття дихання фраз [9; 22].

Сучасні українські виконавці активно експериментують із поєднанням класики та сучасних музичних форм. Наприклад, адаптації творів Баха чи Моцарта з використанням електроакордеона або ефектів реверберації дозволяють створювати нові аудіовізуальні образи, що поєднують академічну традицію із сучасною концертною практикою [6; 14; 28].

Ще одним напрямом розвитку є виконання композиторських обробок для акордеона, створених спеціально для сольного або ансамблевого виконання. Сучасні композитори, такі як С. Жуков, В. Сіверенко та інші українські автори, пишуть твори, які поєднують класичні структури із джазовими гармоніями та імпровізаційними елементами. Це стимулює розвиток технічних можливостей виконавця і дозволяє розширити репертуар інструмента [4; 16; 21].

Крім того, сучасні виконавці застосовують сучасні методи аранжування для камерних ансамблів та оркестру, де акордеон поєднується з фортепіано, струнними та духовими інструментами. Це дозволяє підкреслити темброву гнучкість акордеона та інтегрувати його в різні музичні контексти, від академічних концертів до музичних фестивалів [2; 13; 20].

Таким чином, сучасна інтерпретація класичного репертуару на акордеоні охоплює не лише технічне відтворення нотного тексту, а й стилістичну адаптацію, художню інтерпретацію та інтеграцію інструмента у сучасну музичну культуру. Акордеон виступає як універсальний інструмент, здатний передавати поліфонію, емоційність та виразність класичних творів, одночасно відкриваючи нові можливості для творчого експерименту.

2.3. Сучасні виконавці, які популяризують акордеон в Україні

Сучасна українська музична культура демонструє значне поживлення інтересу до акордеона як концертного та академічного інструмента. Це зумовлено активною діяльністю окремих виконавців, які поєднують традиційні виконавські школи з сучасними інтерпретаційними та технологічними підходами. Вони сприяють формуванню нового іміджу акордеона, виходячи за межі фольклорних та естрадних асоціацій, і представляють його як високохудожній інструмент у сучасній концертній практиці [2; 12; 22].

Одним із найвідоміших українських виконавців є Роман Юсипей, який здобув міжнародне визнання завдяки сольним виступам та участі у камерних і симфонічних проєктах. Виконавець активно співпрацює з сучасними композиторами, розширюючи репертуар акордеона та демонструючи його технічні і темброві можливості. Його діяльність включає як класичні твори, так і експериментальні композиції, що інтегрують елементи джазу та сучасної академічної музики. Такий підхід сприяє формуванню високого рівня виконавської майстерності та популяризації інструмента серед широкої аудиторії [6; 22; 27].

Не менш важливим є внесок Віктора Власова, який представляє більш молоде покоління українських акордеоністів. Його діяльність характеризується поєднанням традиційної техніки та сучасних виконавських експериментів, включаючи застосування електроакордеона, використання різноманітних перкусійних ефектів та синтез акустичного та електронного звучання. Власов активно виступає на фестивалях сучасної музики, сприяючи інтеграції акордеона в нові музичні формати та залученню молодіжної аудиторії [2; 16; 26].

Серед українських виконавців також слід виділити Олександра Мурзу, який спеціалізується на адаптації класичного та сучасного репертуару для сольного виконання та камерних ансамблів. Його програми включають обробки творів Й. С. Баха, В.-А. Моцарта та Ф. Шопена, а також сучасні композиції українських авторів. Виконавець активно працює над розвитком техніки гри та інтерпретаційних підходів, що дозволяє акордеону виконувати як академічні твори, так і музичні експерименти [6; 22; 27].

Окреме місце займають молоді музиканти та ансамблі, що популяризують інструмент через фестивалі, концерти та освітні проєкти. Наприклад, ансамбль «Українські акордеоністи» виконує як класичні твори, так і сучасні композиції з елементами джазу, народної музики та електронного звучання, що сприяє формуванню нових виконавських практик і розширенню аудиторії акордеона [4; 14; 21].

Слід зазначити, що сучасні українські виконавці не обмежуються лише концертною діяльністю, а активно займаються педагогічною роботою, проводять майстер-класи та воркшопи, створюючи умови для залучення молодих музикантів до акордеона. Це сприяє формуванню нового покоління виконавців, здатних поєднувати академічну традицію з інноваційними підходами та технологіями [3; 13; 28].

Таким чином, сучасні українські виконавці відіграють ключову роль у популяризації акордеона, забезпечуючи поєднання класичної традиції з сучасними виконавськими та технологічними інноваціями. Їхня діяльність сприяє формуванню нового культурного та музичного образу інструмента, підвищенню його престижу та інтеграції в різноманітні жанрові та концертні контексти.

Сучасні українські акордеоністи активно працюють над формуванням нового іміджу інструмента як академічного та концертного засобу вираження. Їхня діяльність виходить за межі традиційного виконання народної або естрадної музики, демонструючи універсальність акордеона у виконанні як сольних, так і ансамблевих творів. Важливою складовою цієї діяльності є систематичне розширення виконавського репертуару та впровадження інноваційних підходів до аранжування класичних і сучасних композицій [2; 12; 22].

Окрім сольних концертів, сучасні виконавці активно займаються педагогічною діяльністю, що є невід'ємною складовою популяризації інструмента. Вони проводять майстер-класи, тренінги та лекції для студентів музичних закладів, поширюють знання про технічні та інтерпретаційні можливості акордеона. Така діяльність сприяє формуванню нового покоління музикантів, здатних поєднувати традиційну академічну школу з сучасними виконавськими тенденціями, а також популяризує інструмент серед широкої аудиторії [3; 13; 28].

Особливу увагу сучасні українські виконавці приділяють синтезу традиційних і сучасних музичних стилів, що дозволяє інтегрувати акордеон у різноманітні культурні контексти. Наприклад, Роман Юсипей та Олександр Мурза поєднують академічні твори з елементами джазової та популярної музики, експериментують із тембровими ефектами, застосовують електронне підсилення та мультимедійні компоненти у концертах.

Це дозволяє створювати нові художні образи та робить акордеон більш привабливим для сучасної слухацької аудиторії [6; 14; 27].

Не менш значущим є внесок ансамблів та колективів, які працюють над інтеграцією акордеона у музичний простір України. Ансамбль «Українські акордеоністи» демонструє високий рівень виконавської майстерності, виконуючи твори різних жанрів - від класики до сучасних композицій із елементами імпровізації. Такий підхід не лише розширює репертуар акордеона, а й формує нові музичні форми, сприяючи розвитку національної виконавської школи [4; 14; 21].

Крім концертної та педагогічної діяльності, сучасні українські виконавці активно займаються поширенням акордеона у медіа та культурних проєктах. Виступи на телебаченні, участь у музичних фестивалях та онлайн-концертах дозволяють привертати увагу широкої аудиторії, демонструючи технічну досконалість, виразність і багатифункціональність інструмента. Це сприяє формуванню нового культурного сприйняття акордеона як інструмента сучасної виконавської культури [1; 10; 24].

Таким чином, сучасні українські виконавці виконують комплексну роль у популяризації акордеона, поєднуючи концертну, педагогічну та культурну діяльність.

ВИСНОВКИ

Аналіз культурного контексту розвитку акордеонного виконавства демонструє, що інструмент за останні десятиліття суттєво трансформував свій образ і функціональне призначення. Сучасний акордеон перестав бути лише народним або естрадним інструментом, набувши статусу академічного та концертного засобу вираження. Завдяки адаптації класичного репертуару, експериментальним аранжуванням і впровадженню сучасних технологій, акордеон здатний передавати складні музичні структури, багатоголосність та емоційну виразність творів різних епох. Виконавська практика показує, що інтерпретація творів класичної музики на акордеоні вимагає поєднання високої технічної майстерності з творчим підходом. Сучасні українські музиканти активно експериментують із тембровими можливостями інструмента, інтегрують його у різні музичні жанри та використовують електронні та мультимедійні ефекти, що значно розширює його функціональні та художні межі.

Велике значення у популяризації акордеона відіграють сольні виконавці та ансамблі, які поєднують концертну, педагогічну та культурну діяльність. Вони активно працюють над розвитком нових виконавських технік, створюють сучасні аранжування та сприяють залученню молоді до навчання та виконання на акордеоні.

Отже, сучасне акордеонне виконавство в Україні характеризується високим рівнем професійної майстерності, інтеграцією традиційних і сучасних музичних практик та активним розвитком нових форм концертної діяльності. Це сприяє збереженню національної музичної традиції, підвищенню престижу інструмента та його активній участі у формуванні сучасної виконавської культури.